

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія

Затверджено

на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри доц. Гудзеляк І. І.

Силабус з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ
З ОСНОВАМИ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ»,
що викладається в межах ОПП «Географія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 106 «Географія»

Львів 2024

Назва курсу	<i>Історія географічної науки з основами наукової комунікації</i>
Адреса викладання курсу	Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. П. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет. Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 106 Географія
Викладачі курсу	<i>Влах Мирослава Романівна</i> , канд. геогр. наук, доцент, доцент кафедри економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Контактна інформація викладачів	myroslava.vlakh@lnu.edu.ua, mvlakhr@ukr.net, https://geography.lnu.edu.ua/employee/vlah-myroslava-romanivna тел. моб. 066-741-97-35
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційних та семінарських занять. Також можливі онлайн консультації через Zoom або Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/geography
Інформація про курс	Навчальна дисципліна “Історія географічної науки з основами наукової комунікації” підготовлена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра з природничих наук за спеціальністю 106 Географія, яка викладається в 1 і 2 семестрах в обсязі 4-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	“Історія географічної науки з основами наукової комунікації” відображає еволюцію географічної думки (історія розвитку ідей, гіпотез, понять, концепцій, теорій, становлення наукових шкіл) від найдавніших часів до сьогодення в Україні та світі; ознайомлює зі сучасними проблемами географічної науки та перспективами її подальшого розвитку, розкриває періодизацію становлення та розвитку методологічних засад головних географічних теорій; висвітлює історію географічних відкриттів і мандрівництва, географічних інституцій, внесок у розвиток географії окремих персоналій, формування наукових шкіл; ознайомлює з історико-географічним джерелознавством (писемні, іконічні, статистичні, електронні джерела) та методикою і вимогами до виконання наукових праць.
Мета та цілі курсу	Засвоїти знання з історії становлення та розвитку географії як фундаментальної науки. Ознайомити з теоретико-методологічними засадами курсу, опанувати знання з історії географічної науки в розрізі окремих історичних періодів та визначати тенденції її поступу; уміти застосовувати історико-географічний метод у практиці конкретних наукових досліджень; здійснювати пошук наукових джерел із конкретних тем науково-дослідницьких завдань; укладати та оформляти список використаних джерел. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області географії та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

	<p>джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати автономно.</p> <p>СК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових і науково-технічних проектів.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.</p> <p>СК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.</p> <p>СК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Влах М. Античні витоки сучасної географії: концептуальний підхід. <i>Історія української географії</i>: всеукр. наук.-теор. часопис. 2017. Вип. 35. С. 56–63. 2. Влах М. Антропотопонімна картина світу: геоісторичний контекст. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 236 с. 3. Влах М. Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 4. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с. 5. Влах М. Геообразний світ мандрівної літератури Софії Яблонської: сучасна візія. <i>Вісник Львівського університету. Сер. геогр.</i> 2019. Вип. 53. С. 70–84. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/vgg.2019.53.10657. 6. Влах М. Геродот як предтеча географічного українознавства. <i>Історико-географічні дослідження в Україні</i>: зб. наук. праць. Київ: Ін-т історії НАН України, 2019. Вип. 14. С. 7–17. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/182591 7. Влах М. Історія географії: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 338 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/history-of-geography-Vlah_2018.pdf. 8. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні: навч. посіб. [2-ге вид., допов.]. Київ: Шлях, 2006. 275 с. 9. Круль В. П. Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття): навч. посіб. Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. 344 с. 10. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: підручник. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с. 11. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 744 с. 12. Keltie Scott J. <i>History of Geography (1913)</i>. N. Y.: Hardpress Publishing, 2012. 178 p. 13. Martin G. J. <i>All Possible Worlds: a History of Geographical Ideas</i>. N. Y.: Oxford University Press, 2005. 624 p. 14. Naidu V. <i>History of Geography</i>. N. Y.: Amazon Digital Services LLC, 2016. 382 p.

Допоміжна

1. Амундсен Р. Південний полюс. Нотатки про Норвезьку антарктичну експедицію на «Фрамі» 1910–1912 / пер. з норв. Д. Ратушний. Рівне : Бородатий Тамарин, 2024. 560 с.
2. Атлас історії української державності. Українські землі від найдавніших часів до сьогодні / В. Грицеляк, І. Дикий, І. Ровенчак. Львів : НВФ «Карти і атласи», 2013. 128 с.
3. Біланюк В., Іванов Є. Географічна освіта і наука у Львівському університеті: історія та сьогодні. *Проблеми геоморфології та палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій*. 2023. Вип. 15 (1). С. 3–19.
4. Геродот. Історії в 9-ти книгах [пер., передм. та прим. А. О. Білецького]. Київ : Наук. думка, 1993. 576 с.
5. Григорович-Барський В. Мандри по Святих Місцях Сходу з 1723 по 1747 рік / пер. з давньоукр. П. Білоус; за ред. М. Москаленка. Київ : Основи, 2000. 766 с.
6. Історичний атлас України. Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава). [кер. проєкту і авт.-упор. Ю. Лоза]. Київ : Мапа, 2010. 300 с.
7. Ковальчук І. Історико-географічний аналіз, синтез і прогноз. *Історія української географії* : всеукр. наук.-теор. часопис. 2002. Вип. 6. С. 7–23.
8. Ковальчук І. Розвиток географічної науки у Львові за роки незалежності України: структура, наукові школи, здобутки, проблеми. *Вісник Львівського університету*. Сер. Географічна. 2013. Вип. 46. С. 172–185.
9. Лисянський Ю. Навколосвітня подорож на шлюпі «Нева» (1803–1806). Київ : Темпора, 2019. 384 с.
10. Лисянський Ю. Щоденник служби на британському флоті (1793–1800). Подорож навколо світу на шлюпі «Нева» Київ : TravelBooks, 2024. 560 с.
11. Миклухо-Маклай М. Серед дикунів Нової Гвінеї / пер. з англ. Б. Антоненка-Давидовича. Київ : TravelBooks, 2022. 304 с.
12. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія [упор. та авт. біогр. статей проф. О. Шаблій]. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 1008 с.
13. Паркер Дж. Атлас «Історія світу» [пер. с англ.]. Київ : ДНВП «Картографія», 2008. 192 с.
14. Пірі Р. Північний полюс. Рівне : Бородатий Тамарин, 2024. 320 с.
15. Пістун М. Д. Розвиток суспільної географії в Україні у ХХ – на початку ХХІ сторіччя : монографія. Київ, 2009. 112 с.
16. Рудницький С. Історія землезнання України. Ч. 1. Старі віки. Київ; Прага, 1925. 131 с.
17. Рудницький С. Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання. *Зап. Іст.-філол. відділу ВУАН*. 1927. Кн. 13–14.
18. Санченко А. Круз та Лис. Напередодні. Київ : Комора, 2020. 272 с.
19. Січинський В. Чужинці про Україну. Київ : ЦУЛ, 2021. 254 с.
20. Федюк О. М. Українська суспільна географія: друга половина ХХ – початок ХХІ століття : монографія. Київ : ТОВ «Бланксервіс-

	<p>Плюс», 2014. 208 с.</p> <p>21. Шаблій О. І. Львівська суспільно-географічна школа (до 60-річчя кафедри економічної і соціальної географії Львівського національного університету ім. Івана Франка). Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. 168 с.</p> <p>22. Шевчук С. М. Наукова школа Українського науково-дослідного інституту географії та картографії. Полтава ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2013. 270 с.</p> <p>23. Шевчук С. М. Професор географії Кость Дубняк. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2019. 298 с.</p> <p>24. Шевчук С. М. Суспільна географія в Україні (теорія та практика досліджень) : монографія. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2017. 481 с.</p> <p>25. Щодра О. Історична географія України : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 296 с.</p> <p>26. Ясперс К. Витоки історії та її мета / пер. з нім. С. Кургана. Київ : Дух і Літера, 1996. 501 с.</p> <p>27. Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка : в 2 т. – Т. I : А–К. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 716 с; Т. II : Л–Я. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 764 с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>1. Історико-географічні дослідження в Україні : зб. наук. праць / Національна академія наук України, Ін-т історії України. ISSN 2616-5295. URL: http://hgru.history.org.ua/uk/home; https://scholar.google.com/scholar?hl=uk&q=source</p> <p>2. Львівська національна наукова бібліотека імені Василя Стефаника. URL http://www.library.lviv.ua.</p> <p>3. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: www.lnulibrary.lviv.ua</p> <p>4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: http:// www.nbuv.gov.ua.</p> <p>5. Geography. Definition, Types, History, & Facts. Britannica. URL: https://www.britannica.com/science/geography.</p>
Тривалість курсу	<i>Денна форма навчання:</i> 120 годин, з них 80 годин аудиторних – 48 лекційні години, 32 години семінарських і практичних занять; 40 годин самостійної роботи.
Обсяг курсу	4 кредити
Очікувані результати навчання	<p>ПРН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.</p> <p>ПРН 02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.</p> <p>ПРН 11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки, норм здорового способу життя.</p> <p>Після завершення цього курсу студент повинен:</p> <p>знати: особливості розвитку географічної науки як системи природничо- і суспільно-географічного знання на різних історичних етапах; внесок окремих учених і наукових шкіл у розвиток географічної науки; головні географічні відкриття як чинник розвитку загальнонаукових, загальногеографічних і конкретно-географічних</p>

	<p>теорій, концепцій, ідей; внесок українських учених і дослідників у розвиток географічної науки;</p> <p>вміти: розкривати взаємозв'язок логіки та історії наукового пізнання, аналізувати сучасні тенденції географічної науки як результат її історичного розвитку; прогнозувати головні напрями розвитку географічної науки; пояснити історичні особливості формування географічної карти світу та географічного назовництва; користуватися літературними, картографічними та Інтернет-джерелами для вивчення історії становлення і розвитку світової та української географії; правильно виконувати бібліографічний опис використовуваних джерел.</p>
Ключові слова	Географічна наука, історія географії, історична географія, ретроспективна географія, актуальна географія, територіальні відкриття, географічні відкриття, періодизація історії географії; наукова комунікація.
Формат курсу	Очний. Проведення лекційних і семінарських занять.
Теми	Див. схема курсу.
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Дисципліна викладається у 1 і 2 семестрах, ґрунтується на знаннях із географії та історії, отриманих у загальноосвітній школі; викладається водночас з “Основами фізичної географії” та “Основами суспільної географії”.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Використовуються такі методи навчання: а) словесні – лекція, пояснення, бесіда; б) наочні – ілюстрування лекційного матеріалу картосхемами, рисунками, фотографіями; в) інтерактивні (диспут, мозковий штурм, кейси).
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, програма Office 365
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням: <i>семінарські заняття:</i> 16 занять по 2 бали за кожне; максимальна кількість балів – 32 (32% семестрової оцінки);</p> <p>Критерії оцінювання поточної успішності за участь у семінарських заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом; вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів і письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу – 2 бали; • студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає в усних виступах і письмових відповідях, переважно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки – 1,5 бала; • студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних

завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності – 1 бал;
 • студент не володіє матеріалом – 0 балів.
змістові модулі: 2 змістові модулі по 4 бали за закриті тестові завдання; максимальна кількість балів – 8 (8% семестрової оцінки);
 Модульне опитування відбувається в Google Forms. Студент отримує 8 питань по 0,5 бала. Максимальна кількість балів за кожен змістовий модуль – 4.
самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному семінарському занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому семестровому контролі (виконанні залікового модуля) – 5 балів.
індивідуальне науково-дослідницьке завдання – максимальна кількість балів – 5 (5 % семестрової оцінки).
 Критерії оцінювання:
 • робота виконана та захищена згідно з графіком, із поясненнями та висновками і в повному обсязі – 5 балів;
 • робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог – 3–4 бали;
 • робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог – 1–2 бали;
 • робота не виконана – 0 балів.
Іспит – 50 балів.
 Іспит відбувається за допомогою онлайн-інструменту MOODLE. Кожен студент отримує 50 тестових завдань. Структура тесту відповідає навчальній програмі дисципліни. Правильна відповідь оцінюється 1 балом. Максимальна кількість балів – 50.
 Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Поточний та модульний контроль				Іспит (50 балів)	РАЗОМ – 100 балів
Семінарські заняття 16 занять (32 бали)	Індивідуальна робота студента (ІНДР) (5 балів)	Самостійна робота студентів (5 балів)	Модульний контроль (8 балів)		

Відвідування занять. Обов'язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях.
Політика щодо дедлайнів та перескладання. Семінарські заняття обов'язково відпрацьовуються. Перескладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Академічна доброчесність. Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в індивідуальній науково-дослідній роботі студента є підставою для її незарахування.
 Списування під час модульного опитування та іспиту заборонені.

Питання до іспиту	Питання формуються відповідно до програми силабуса. Орієнтовний перелік питань змістових модулів поданий у навчальному посібнику.
Опитування	Анкету для оцінювання якості курсу буде надано по його завершенню.

Схема курсу

№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год. (денна)	Термін виконання
Модуль 1. Науково-теоретичні засади навчальної дисципліни. Історія географічних ідей: Античний період					
1.	Зміст, структура і завдання курсу. Періодизація історії географічної науки 1. Об'єкт і предмет навчальної дисципліни “Історія географічної науки з основами наукової комунікації”. 2. Періодизація навчальної дисципліни “Історія географічної науки з основами наукової комунікації”. 3. Завдання навчальної дисципліни “Історія географічної науки з основами наукової комунікації”.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 9–23. 3. <i>Влах М., Котик Л.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с. 4. <i>Влах М.</i> Українська геобіогеографістика як історико-географічний освітній і науковий напрям. <i>Історична географія в Україні</i> : матеріали Всеукр. наук. семінару пам’яті професора Володимира Круля. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 94–97. 5. <i>Рудницький С.</i> Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / С. Рудницький // Зап. Іст.-філол. відділу ВУАН. – 1927. – Кн. 13–14. 6. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 365–381.	(2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (1 год.)	
2.	Науково-теоретичні засади навчальної дисципліни “Історія географічної науки з основами наукової комунікації”. 1. Місце навчальної дисципліни в системі географічного знання. 2. Головні категорії навчальної дисципліни (історія географії, історична географія, ретроспективна географія, еволюція наукових парадигм). 3. Історико-географічне джерелознавство.	Семинарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 9–23. 3. <i>Влах М., Котик Л.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с. 4. <i>Влах М.</i> Українська геобіогеографістика як історико-географічний освітній і науковий напрям. <i>Історична географія в Україні</i> : матеріали Всеукр. наук. семінару пам’яті професора Володимира Круля. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 94–97. 5. <i>Рудницький С.</i> Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / С. Рудницький // Зап. Іст.-філол. відділу ВУАН. – 1927. – Кн. 13–14. 6. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 365–381.	(2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (1 год.)	
3.	Методи історико-географічних досліджень 1. Ретроспективний метод. 2. Історико-хронологічний	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Антропотопонімна картина світу: геоісторичний контекст. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 236 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії :	(4 год.)	

	метод. 3. Історико-генетичний метод. 4. Історико-функціональний метод. 5. Порівняльно-історичний аналіз. 6. Картографічний метод. 7. Історико-топонімічний метод.		навч. посібник / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 31–35, 82–97, 188–189, 204–220. 3. <i>Влах М., Котик Л.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с. 4. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посібник / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 117–146 с. 5. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с.		
4.	Інструментарій історико-географічних досліджень 1. Ретроспективний метод. 2. Історико-хронологічний метод. 3. Історико-генетичний метод. 4. Історико-функціональний метод. 5. Порівняльно-історичний аналіз. 6. Картографічний метод. 7. Історико-топонімічний метод.	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Антропотопонімна картина світу: геоісторичний контекст. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 236 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посібник / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 31–35, 82–97, 188–189, 204–220. 3. <i>Влах М., Котик Л.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 344 с. 4. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посібник / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 117–146 с. 5. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с.	Опрацювати питання лекції (1 год.)	
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (1 год.)	
5.	Сутність та еволюція наукової комунікації 1. Зміст поняття «наукова комунікація». 2. Зародження писемності. 3. Винахід книгодрукування. 4. Писемні наукові праці. Наукометричні бази. Вимоги до бібліографічного опису.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 23–28, 221–229, 308–319. 3. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 9–101 с.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (1 год.)	
6.	Сутність та еволюція наукової комунікації 1. Зміст поняття «наукова комунікація». 2. Зародження писемності. 3. Винахід книгодрукування. 4. Писемні наукові праці. Наукометричні бази. 5. Вимоги до бібліографічного опису.	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 23–28, 221–229, 308–319. 3. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 9–	(2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (1 год.)	

			101 с.		
7.	Еволюція географічної термінології як індикатор розвитку науки 1. Теоретико-методологічні основи географічної термінології. 2. Історичні етапи формування географічних понять. 3. Термінологічна трансформація як віддзеркалення наукових парадигм. 4. Сучасні тенденції розвитку географічної терміносистеми в епоху цифровізації.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 23–28, 221–229, 308–319. 3. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 9–101 с.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (1 год.)	
8.	Еволюція географічної термінології як індикатор розвитку науки 1. Теоретико-методологічні основи географічної термінології. 2. Історичні етапи формування географічних понять. 3. Термінологічна трансформація як віддзеркалення наукових парадигм. 4. Сучасні тенденції розвитку географічної терміносистеми в епоху цифровізації.	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 488 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 23–28, 221–229, 308–319. 3. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 9–101 с.	(2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (1 год.)	
9.	Антична натурфілософія та зародження наукових напрямів географії 1. Сутність античної натурфілософії. 2. Історичні корені давньогрецької натурфілософії. 3. Мілетська та піфагорійська школи давньогрецької натурфілософії. 4. Загальноземлезнавчі погляди Аристотеля. Аристотель і диференціація географічної науки. 5. Математико-географічні ідеї античних учених (Піфагор, Клавдій Птолемей, Ератосфен). 6. Проблема взаємодії природи та суспільства в античній натурфілософії. Географічний матеріалізм	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Античні витoki сучасної географії: концептуальний підхід. Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. 2017. Вип. 35. С. 56–63. 2. <i>Влах М.</i> Геродот як предтеча географічного українознавства. Історико-географічні дослідження в Україні : зб. наук. праць. Київ : Ін-т історії НАН України, 2019. Вип. 14. С. 7–17. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/182591 3. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 23–28, 221–229, 308–319. 4. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 9–101 с.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (2 год.)	

	античних учених та його оцінка. 7. Співвідношення гуманітарного та природничо-наукового аспектів у працях античних учених (Платон, Страбон).				
10.	Антична натурфілософія та зародження наукових напрямків географії 1. Сутність античної натурфілософії. 2. Історичні корені давньогрецької натурфілософії. 3. Мілетська та піфагорійська школи давньогрецької натурфілософії. 4. Загальноземлезнавчі погляди Аристотеля. Аристотель і диференціація географічної науки. 5. Математико-географічні ідеї античних учених (Піфагор, Клавдій Птолемей, Ератосфен). 6. Проблема взаємодії природи та суспільства в античній натурфілософії. Географічний матеріалізм античних учених та його оцінка. 7. Співвідношення гуманітарного та природничо-наукового аспектів у працях античних учених (Платон, Страбон).	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Античні витoki сучасної географії: концептуальний підхід. <i>Історія української географії</i> : всеукр. наук.-теор. часопис. 2017. Вип. 35. С. 56–63. 2. <i>Влах М.</i> Геродот як предтеча географічного українознавства. Історико-географічні дослідження в Україні : зб. наук. праць. Київ : Ін-т історії НАН України, 2019. Вип. 14. С. 7–17. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/182591 3. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 23–28, 62–81, 199–203, 221–229, 308–319. 4. <i>Геродот.</i> Історії в 9-ти книгах / Геродот. – [пер., передм. та прим. А. О. Білецького]. – Київ : Наук. думка, 1993. – 576 с. 5. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 9–101 с. 6. <i>Рудницький С.</i> Історія землезнання України / С. Рудницький. – Ч. 1. Старі віки. – Київ; Прага, 1925. – 131 с.	Розкрити сутність античної натурфілософії; висвітлити особливості та методологічні засади географічних ідей античних натурфілософів; розкрити античні корені сучасних географічних науково-теоретичних ідей і концепцій; показати місце України в античному геокультурному колі. (4 год.)	До наступного заняття
Модуль 2. Історія географічної науки: Середньовіччя, Новий і Новітній час.					
Розвиток географічної науки в Україні					
11.	Особливості географічного світобачення Середньовіччя (V–XV ст.). 1. Географія у середньовічній Європі. 1.1. Ранньосередньовічний період (V–XI ст.). 1.2. Пізньосередньовічний період (XII–XIV ст.). 2. Арабська географія. 3. Географія у Китаї.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 28–31, 230–246. 2. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 102–117 с. 3. <i>Січинський В.</i> Чужинці про Україну. Київ : ЦУЛ, 2021. 254 с. 4. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (2 год.)	

12.	Великі географічні відкриття (XV–XVII ст.) та їхні науково-теоретичні наслідки. 1. Сутність поняття “Великі географічні відкриття”. 2. Суспільно-географічні та науково-теоретичні передумови Великих географічних відкриттів. 3. Головні географічні відкриття і дослідження XV–XVII ст. 4. Формування загальнонаукових, загальногеографічних і конкретно-географічних теорій, гіпотез, ідей.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Антропотопонімна картина світу: геоісторичний контекст. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 236 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 31–35, 188–189, 204–220. 3. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. XX століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 117–146 с.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (2 год.)	
13.	Великі географічні відкриття (ВГВ) і географічна карта світу (XV–XVII ст.). 1. Сутність поняття “Великі географічні відкриття”. 2. Суспільно-географічні та науково-теоретичні передумови Великих географічних відкриттів. 3. Головні географічні відкриття і дослідження XV–XVII ст. 4. Формування загальнонаукових, загальногеографічних і конкретно-географічних теорій, гіпотез, ідей.	Семинарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Антропотопонімна картина світу: геоісторичний контекст. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 236 с. 2. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посібник / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 31–35, 82–97, 188–189, 204–220. 3. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. XX століття) : навч. посібник / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 117–146 с. 4. <i>Паркер Дж.</i> Атлас “Історія світу” / Дж. Паркер. – [пер. с англ.]. – Київ : ДНВП “Картографія”, 2008. – С. 78–97 с.	Розкрити вплив ВГВ (XV–XVII ст.) на розвиток природничо-і суспільно-географічної науки, розширення знань про Ойкумену, з’ясувати суспільно-географічні та науково-теоретичні передумови ВГВ; історію організації та здійснення територіальних відкриттів; наукові, соціально-економічні та політико-географічні наслідки ВГВ; виявити зв’язок географічної номенклатури з історією територіальних відкриттів. (4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (2 год.)	

14.	Розвиток географічних ідей у XVIII – першій половині XIX ст. Завершення класичного періоду розвитку географії. 1. Суспільні передумови розвитку географічної науки у XVIII – першій половині XIX ст. 2. Загальні особливості географії у XVIII – першій половині XIX ст. Формування національних географічних шкіл. 3. Внесок у розвиток географії А. Гумбольдта. 4. Внесок у розвиток географії К. Ріттера.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 35–38. 2. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. XX століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 147–155 с. 3. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (2 год.)	
15.	Становлення і розвиток наукової географії (друга половина XIX – початок XX ст.) 1. Загальні особливості розвитку географічної науки. 2. Природничо-наукові географічні школи. Становлення ландшафтної концепції. 3. Суспільно-наукові географічні школи. 3.1. Штандортні теорії (Й. фон Тюнен, А. Вебер). 3.2. Хорологічна концепція (А. Геттнер). 3.3. Антропогеографія Ф. Ратцеля.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 38–45. 2. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. XX століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 156–212 с. 3. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – С. 52–60, 237–238, 259–264, 361–364.	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (2 год.)	
16.	Територіальні відкриття XIX–XX ст. 1. Дослідження А. Гумбольдта в Південній Америці. 2. Вивчення внутрішньої Африки та формування політичної карти колоніального періоду. 3. Колоніальні відкриття в Азії та розвиток військової географії. 4. Антропологічні, етнографічні дослідження М. Миклухо-Маклая.	Семинарське заняття	1. <i>Амундсен Р.</i> Південний полюс. Нотатки про Норвезьку антарктичну експедицію на «Фрамі» 1910–1912 / пер. з норв. Д. Ратушний. Рівне : Бородатий Тамарин, 2024. 560 с. 2. <i>Влах М.</i> Антропотопонімна картина світу: геоісторичний контекст. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 236 с. 3. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 38–45, 114–121, 188–196. 4. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. XX століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 156–212 с. 5. <i>Лисянський Ю.</i> Навколосвітня подорож на шлюпі «Нева» (1803–1806). Київ : Темпора, 2019. 384 с. 6. <i>Лисянський Ю.</i> Щоденник служби на британському флоті (1793–1800). Подорож навколо світу на шлюпі «Нева» Київ : TravelBooks, 2024. 560 с.	Розкрити вплив територіальних відкриттів XIX–XX ст. на розвиток географічної науки і розширення географічної карти світу; виявити зв'язок між географічними відкриттями і утворенням колоніальних імперій. (4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (2 год.)	

			<p>7. <i>Миклухо-Маклай М.</i> Серед дикунів Нової Гвінеї / пер. з англ. Б. Антоненка-Давидовича. Київ : TravelBooks, 2022. 304 с.</p> <p>8. <i>Паркер Дж.</i> Атлас “Історія світу” / Дж. Паркер. – [пер. с англ.]. – Київ : ДНВП “Картографія”, 2008. – С. 98–125.</p> <p>9. <i>Пірі Р.</i> Північний полюс. Рівне : Бородатий Тамарин, 2024. 320 с.</p> <p>10. <i>Санченко А.</i> Круз та Лис. Напередодні. Київ : Комора, 2020. 272 с.</p>		
17.	<p>Головні напрями розвитку географічної науки у ХХ ст. Диференціація та інтеграція науково-географічного пізнання.</p> <p>1. Загальні особливості розвитку географічної науки.</p> <p>2. “Кількісна революція” і формалізація географічного пізнання. Теоретична географія В. Бунге.</p> <p>3. Радикальна географія.</p> <p>4. Бігевіористична географія.</p> <p>5 Географія культури.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 45–48.</p> <p>2. <i>Круль В. П.</i> Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – С. 223–284 с.</p> <p>3. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – С. 276–285.</p>	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції (2 год.)	
18.	<p>Географічні дослідження території України.</p> <p>1. Географічні уявлення осілих племен на території України.</p> <p>2. Географічні уявлення періоду Русь-України. Літописання як перша історична форма української науки.</p> <p>3. Опис природи і людності України за українськими писемними пам’ятками XIV–XVIII ст.</p> <p>4. Україна у географічних пам’ятках західно-європейської культури (Г. Левасер де Боплан).</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 48–51, 247–292.</p> <p>2. <i>Григорович-Барський В.</i> Мандрі по Святих Місцях Сходу з 1723 по 1747 рік / пер. з давньоукр. П. Білоус; за ред. М. Москаленка. Київ : Основи, 2000. 766 с.</p> <p>3. <i>Жупанський Я. І.</i> Історія географії в Україні : навч. посіб. / Я. І. Жупанський. Київ : Шлях, 2006. – 275 с.</p>	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота	<p>4. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 365–404.</p> <p>5. Атлас історії української державності. Українські землі від найдавніших часів до сьогодення / В. Грицеляк, І. Дикий, І. Ровенчак. – Львів : НВФ “Карти і атласи”, 2013. – 128 с.</p> <p>6. Історичний атлас України. Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава) / [кер. проєкту і авт.-упор. Ю. Лоза]. – Київ : Мапа, 2010. – 300 с.</p>	Опрацювати питання лекції (2 год.)	
19.	<p>Історія природничо-географічних досліджень в Україні</p> <p>1. Географічні уявлення осілих племен на території України.</p> <p>2. Географічні уявлення періоду Русь-України. Літописання як перша</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 48–51, 247–292.</p> <p>2. <i>Жупанський Я. І.</i> Історія географії в Україні : навч. посіб. / Я. І. Жупанський. – [2-ге вид., доп.]. – Київ : Шлях, 2006. – 275 с.</p> <p>3. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія :</p>	Вивчити історію природничо-географічного пізнання території України від найдавнішого часу до початку ХХ ст. у рамках описово-країнознавчої та	До наступного заняття

	історична форма української науки. 3. Опис природи і людності України за українськими писемними пам'ятками XIV–XVIII ст. 4. Україна у географічних пам'ятках західно-європейської культури (Г. Левасер де Боплан).		теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 365–404. 4. Атлас історії української державності. Українські землі від найдавніших часів до сьогодення / В. Грицеляк, І. Дикий, І. Ровенчак. – Львів : НВФ “Карти і атласи”, 2013. – 128 с. 5. Історичний атлас України. Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава) / [кер. проекту і авт.-упор. Ю. Лоза]. – Київ : Мапа, 2010. – 300 с.	конкретно-наукових географічних аналітичних парадигм. (4 год.)		
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (2 год.)		
20.	Історія суспільно-географічних досліджень в Україні 1. Суспільно-географічні праці Г. Величка 2. Внесок С. Рудницького у розвиток суспільної географії. 3. Формування наукової школи С. Рудницького. 4. Соціально-економічна географія у підросійській Україні. 5. Внесок В. Кубійовича у розвиток суспільної географії та картографії.	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 127–141. 2. Влах М. Модальний вимір наукових текстів Олени Степанів у світлі модерних підходів. <i>Доктор філософії Олена Степанів: географ, краєзнавець, педагог</i> : матеріали Міжнар. наук. онлайн-семінару до 130-ліття від народження ученої (Україна, м. Львів, 20 грудня 2022 р.). Львів : Простір-М, 2023. С. 24–38. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/Zbirnyk_Doktor-filosofii-Olena-Stepaniv.pdf . 3. <i>Жупанський Я. І.</i> Історія географії в Україні : навч. посіб. / Я. І. Жупанський. – Київ : Шлях, 2006. – 275 с. 4. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія / [упор. та авт. біогр. статей проф. О. Шаблій]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 1008 с. 5. <i>Пістун М. Д.</i> Розвиток суспільної географії в Україні у XX – на початку XXI сторіччя : монографія. Київ, 2009. – 112 с. 6. Федюк О. М. Українська суспільна географія: друга половина XX – початок XXI століття : монографія. Київ : ТОВ «Бланксервіс-Плюс», 2014. 208 с. 7. <i>Шаблій О. І.</i> Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – С. 405–525. 8. <i>Шевчук С. М.</i> Наукова школа Українського науково-дослідного інституту географії та картографії. Полтава ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2013. 270 с. 9. <i>Шевчук С. М.</i> Професор географії Кость Дубняк. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2019. 298 с.	Самостійна робота	Вивчити історію становлення і розвитку української суспільно-географічної науки (початок – середина XX ст.); з'ясувати еволюцію українських суспільно-географічних ідей і концепцій; розкрити відмінності антропогеографічних ідей у Галичині та підросійській частинах України. (4 год.)	До наступного заняття
				Підготовка до семінарського заняття (2 год.)		

21.	<p>Розвиток географії у Львівському університеті. Формування наукових шкіл</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія заснування кафедри географії у Львівському університеті. 2. Довоєнний період (1882–1939). 3. Післявоєнний період (1944–1991). 4. Сучасний період (з 1991 р.). Наукові школи. 5. Наукові школи кафедр (геоекології та фізичної географії, економічної і соціальної географії, геоморфології і палеогеографії, раціонального використання природних ресурсів і охорони природи, географії України, ґрунтознавства і географії ґрунтів, конструктивної географії і картографії, туризму, готельно-ресторанної справи та харчових технологій). 	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Академік Степан Рудницький. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – 408 с. 2. Біланюк В., Іванов Є. Географічна освіта і наука у Львівському університеті: історія та сьогодення. Проблеми геоморфології та палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій. 2023. Вип. 15 (1). С. 3–19. 3. Влах М. Р. Географізм та історизм як доміанти наукової діяльності професора О. Т. Ващенка. Суспільна географія: наукові традиції і сучасні виклики : матеріали Всеукр. наук. семінару, присв. 110-літтю від народження д. г. н., проф. О. Т. Ващенка (м. Львів, 13 грудня 2018 р.). Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. С. 28–33. 4. Влах М. Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 51–54, 293–300. 5. Доктор географії Олена Степанів. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. – 302 с. 	(4 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 6. Доктор географії Григорій Величко. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 342 с. 7. Ковальчук І. Розвиток географічної науки у Львові за роки незалежності України: структура, наукові школи, здобутки, проблеми. <i>Вісник Львівського університету</i>. Сер. Географічна. 2013. Вип. 46. С. 172–185. 8. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія. – [упор. та авт. біогр. статей проф. О. Шаблій]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 1008 с. 9. Професор Опанас (Афанасій) Ващенко. – [упор. О. Шаблій]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – 233 с. 10. Професор Каленик Геренчук. – [упор. С. Кукурудза]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 343 с. 11. Професор Петро Цись. – [упор. І. Ковальчук]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 433 с. 12. Професор Юрій Полянський. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 378 с. 13. Шаблій О. І. Львівська суспільно-географічна школа (до 60-річчя кафедри економічної і соціальної географії Львівського національного університету імені Івана Франка) / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 168 с. 	Опрацювати питання лекції (2 год.)	

22.	<p>Становлення наукових географічних шкіл у Львівському університеті</p> <p>1. Історія заснування кафедри географії у Львівському університеті.</p> <p>2. Довоєнний період (1882–1939).</p> <p>3. Післявоєнний період (1944–1991).</p> <p>4. Сучасний період (з 1991 р.). Наукові школи.</p>	Семінарське заняття	<p>1. Академік Степан Рудницький. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 408 с.</p> <p>2. Біланюк В., Іванов Є. Географічна освіта і наука у Львівському університеті: історія та сьогодення. Проблеми геоморфології та палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій. 2023. Вип. 15 (1). С. 3–19.</p> <p>3. Влах М. Р. Географізм та історизм як доміанти наукової діяльності професора О. Т. Ващенка. Суспільна географія: наукові традиції і сучасні виклики : матеріали Всеукр. наук. семінару, присв. 110-літтю від народження д. г. н., проф. О. Т. Ваценка (м. Львів, 13 грудня 2018 р.). Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. С. 28–33.</p> <p>4. Влах М. Історія географії : навч. посіб. / М. Влах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 51–54, 293–300.</p> <p>5. Доктор географії Олена Степанів. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 302 с.</p> <p>6. Доктор географії Григорій Величко. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 342 с.</p> <p>7. Ковальчук І. Розвиток географічної науки у Львові за роки незалежності України: структура, наукові школи, здобутки, проблеми. <i>Вісник Львівського університету</i>. Сер. Географічна. 2013. Вип. 46. С. 172–185.</p> <p>8. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія. – [упор. та авт. біогр. статей проф. О. Шаблій]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 1008 с.</p> <p>9. Професор Опанас (Афанасій) Ващенко. – [упор. О. Шаблій]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – 233 с.</p> <p>10. Професор Каленик Геренчук. – [упор. С. Кукурудза]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 343 с.</p> <p>11. Професор Петро Цись. – [упор. І. Ковальчук]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 433 с.</p> <p>12. Професор Юрій Полянський. – [за ред. проф. О. Шаблія]. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 378 с.</p> <p>13. Шаблій О. І. Львівська суспільно-географічна школа (до 60-річчя кафедри економічної і соціальної географії Львівського національного університету імені Івана Франка) / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 168 с.</p>	<p>Вивчити історію заснування кафедри географії у Львівському університеті, визначити особливості її розвитку в довоєнний (1882–1939), післявоєнний (1944–1991) і сучасний (з 1991 р.) періоди; розкрити місце Львівської науково-географічної школи в загальноукраїнському та європейському вимірах.</p> <p>(2 год.)</p>	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до семінарського заняття (2 год.)	

23.	Розвиток географії в НТШ 1. Основні етапи та інституційні форми розвитку географічних досліджень в НТШ. 2. Основні напрями та проблематика географічних досліджень в НТШ. 3. Ключові постаті та найважливіші праці членів НТШ.	Лекція	1. <i>Кубійович В.</i> Наукове товариство ім. Шевченка у 1939–1952 рр. <i>Записки Наукового товариства ім. Шевченка</i> 1973. Ч. 1–2. 35 с. 2. <i>Ровенчак І.</i> Географічна комісія НТШ: від створення до сьогодення. <i>150 років на службі української науки та культури. Гуманітарні науки.</i> Львів : НТШ, 2023. С. 710–717.	(2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Підготовка до лекції (2 год.)	
24.	Розвиток географії в НТШ 1. Основні етапи та інституційні форми розвитку географічних досліджень в НТШ. 2. Основні напрями та проблематика географічних досліджень в НТШ. 3. Ключові постаті та найважливіші праці членів НТШ.	Семінарське заняття	1. <i>Кубійович В.</i> Наукове товариство ім. Шевченка у 1939–1952 рр. <i>Записки Наукового товариства ім. Шевченка</i> 1973. Ч. 1–2. 35 с. 2. <i>Ровенчак І.</i> Географічна комісія НТШ: від створення до сьогодення. <i>150 років на службі української науки та культури. Гуманітарні науки.</i> Львів : НТШ, 2023. С. 710–717.	(2 год.)	
		Самостійна робота		Підготовка до семінару (2 год.)	